

سپهرغرب، گروه مشکات: – عطیه صفی‌زاده؛ کارشناس مذهبی و اعتقادی بیان کرد: «عند ربهم» خاص شهدا و مقام شهید است، در واقع هیچ فردی قادر نیست از حیات عندالهی بهره‌مند شود جز شهید.

شهادت فنا شدن انسان برای نیل به سرچشمه نور و نزدیک شدن به هستی مطلق است. شهادت عشق به وصال محبوب و معشوق در زیباترین شکل است. شهادت مرگی از راه کشته شدن است که شهید آگاهانه و به خاطر هدف مقدس که همان در راه خداست انتخاب می‌کند؛ یعنی شهید در راهی کشته می‌شود که هر دو ارزش آگاهانه و فی سبیل‌الله را داراست و چنین مرگی به تعبیر پیامبر (ص) شریف‌ترین و بالاترین نوع مردن است (أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ) و علی (ع) آن را گرمای‌ترین نوع مردن می‌داند. (اَكْثَرُ الْمَوْتِ الْقَتْلُ)

شهید در لغت به معنی (گواه) است و در اصطلاح به کسی گویند که در مجرای شهادت قرار گرفته و در راه خدا کشته می‌شود. شهادت نوعی از مرگ نیست بلکه صفتی از (حیات معقول) است؛ زیرا حیات معمولی که متأسفانه اکثریت انسان‌ها را اداره می‌کند، همواره خود و ادامه بی‌پایان خود را می‌خواهد، لیکن در حیات معقول فرد آن زندگی پاک از آلودگی‌ها که خود را در یک مجموعه بزرگی به نام جهان هستی در مسیر تکاملی می‌بیند که پایش منطقه جاذبه الهی است؛ بنابراین شهید همواره زنده است و حیات و ممات او همواره صفتی است برای حیات طویه و به مصداق آیه شریفه قرآن که می‌فرماید: «و لا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم يرزقون (۱۶۹ آل عمران)» و گمان مکن آن‌که در راه خدا کشته شده‌اند، مردگانی هستند، بلکه آنان زنده و در بارگاه پروردگارشان

قرآن در حماسه حسینی

سپهرغرب، گروه مشکات: یکی از گونه‌های تجلی قرآن در حماسه حسینی، (حضور نمادین) آن در کربلاست. واژه (نماد) و مشتقات آن در حوزه دانش‌ها و فنون مختلف، به معانی گوناگون به کار گرفته می‌شود. اصطلاح (حضور نمادین) در نوشتار حاضر به مواردی از رویدادهای حادثه کربلا اشاره دارد که در آن، قرآن– بدون مد نظر بودن آیه و با پیام ویژه‌ای

بارگاه پروردگارشان بهره‌مندند. شهید همواره زنده است و مرگ او در واقع انتقال از حیات جاری در سطح طبیعت به حیات پشت پرده آن است. در همین راستا در خصوص جایگاه شهید و شهدا در قرآن با یکی از کارشناسان مذهبی به گفت‌وگو نشست‌ه که نتیجه را باهم می‌خوانیم:

حجت‌الاسلام رضا محمدی ضمن اشاره به آیه ۱۶۶ سوره آل عمران، گفت: شهادت نوعی از مرگ نیست بلکه صفتی از (حیات معقول) است؛ زیرا حیات معمولی که متأسفانه اکثریت انسان‌ها را اداره می‌کند، همواره خود و ادامه بی‌پایان خود را می‌خواهد، لیکن در حیات معقول فرد آن زندگی پاک از آلودگی‌ها که خود را در یک مجموعه بزرگی به نام جهان هستی در مسیر تکاملی می‌بیند که پایشش منطقه جاذبه الهی است.

وی در ادامه افزود: شهید همواره زنده است و حیات و ممات او صفتی است برای حیات طویه که مصداق آن آیه شریفه قرآن که می‌فرماید: «و لا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل‌الله امواتاً بل احياء عند ربهم يرزقون (۱۶۹ آل عمران)» و گمان مبر آنان که در راه خدا کشته شده‌اند، مردگانی هستند، بلکه آنان زنده و در بارگاه پروردگارشان بهره می‌برند، است.

کارشناس مباحث اعتقادی ضمن اشاره به سوره بقره که به مقام شهید اشاره کرده افزود: در آیه ۶۹ سوره نسا نیز به مقام شهادت و ارزش آن اشاره شده است.

حجت‌الاسلام محمدی در ادامه بیان کرد: در قرآن کریم بارها به کلمه شهید به معنی شاهد و مشهود اشاره شده اما در سوره نسا منظور از کلمه شهید فردی است که در راه خدا و پیامبرش به شهادت رسیده باشد.

وی با بیان اینکه در قرآن مجید، حدود ۱۰ آیه به‌صورت صریح درباره کسانی که در راه خدا کشته

از آن– چونان امری محترم و مقدس، مطرح می‌باشد.

در این مورد آشنایی با قرآن، انس با قرآن، تلاوت قرآن، حفظ قرآن و دیگر امور مرتبط با آن، همگی، امور محترم و ارزشمند شمرده می‌شود و هرگونه رفتار و گفتار که با وجه تقدس قرآن هماهنگ نباشد، مردود است.

این دسته از رویدادها را می‌توان در دو بخش ارائه نمود: در بخش نخست، حضور نمادین قرآن در گفتار و رفتار امام حسین (علیه‌السلام) بارخاونی می‌شود؛ و در دومین بخش، حضور نمادین قرآن در گفتار و رفتار یاران امام (علیه‌السلام) که پاکبازانی دلیر و شایستگی بی‌مانند بودند، گزارش می‌گردد.

شناخت قرآن؛ درآمدی بر موسیقای قرآنی

تفاوت موسیقای قرآنی با موسیقی‌های دیگر، توان آن در برانگیختن احساس شنونده و قرار دادن او در فضایی مناسب با متن و محتوای آیاتی است که تلاوت می‌شود. شاید شتر آنکه از ما خواسته‌اند که قرآن را بلند و نیکو و در دستگاه موسیقایی خاص خود بخوانیم، همین باشد. پیش از آنکه بارزترین نمونه قرآنی را دراین مورد بیاوریم، این نکته را یادآور می‌شویم که اصولاً هر حرفی در زبان عربی ـ بنا بر فونئیک قرآنی ـ دارای صفت یا صفاتی است که جز در صورت ابراز آن (و در رابطه به حروف دیگر پیوسته با آن) به ظهور نمی‌رسد. این هنر نمایی الهی است که در بسیاری ـ اگر نگوییم همه ـ آیات قرآنی با کنار هم نهادن حروفی با صفاتی معخوان به گونه‌گون در القای حالات صحنه عذاب دوزخیان، فشار وارد آمده بر رزمندگان، بهجت و سرور پیدا در چهره بهشتیان

((سورهالحسین)) کدام سوره قرآن است؟

سپهرغرب، گروه مشکات: استاد حوزه علمیه گفت: مرحوم شیخ صدوق روایتی نقل می‌کنند که سوره فجر، ((سورهالحسین)) است و اگر کسی در قیامت با این سوره محسور شود به مقام مصاحبت با سیدالشهدا نائل می‌شود.

آیت‌الله سیدمهدی میرباقری در حرم حضرت معصومه (س) عنوان کرد: طبق فرموده امام حسین (ع) خداوند یک روزی برای هر انسانی مقدر کرده است که انسان باید به این سمت حرکت نماید و لازم است راضی به رضای الهی و تابع رضای خداوند متعال باشیم.

وی با بیان اینکه اعظم اثباتات عالم هستی و عظیم‌ترین مصائب برای سیدالشهدا رقم خورده است اما در باطن کربلا یک ضیافت الهی مهیا شده است، افزود: مطلق مخلوقات عالم هستی از سفره معنوی عاشورا هستند مگر افرادی که با نبی خدا عناد داشته باشند.

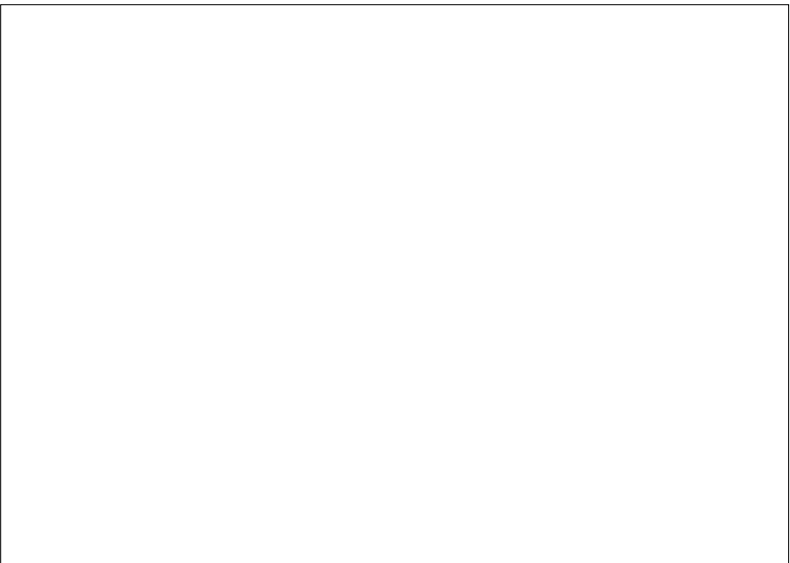
این استاد حوزه علمیه با بیان اینکه مرحوم شیخ صدوق روایتی نقل می‌کنند که سوره فجر، ((سورهالحسین)) است و اگر کسی در قیامت با این سوره محسور شود به مقام مصاحبت باسیدالشهدا نائل می‌شود. اظهار کرد: سیدالشهدا به گونه‌ای در واقعه کربلا صبر و پایداری نمودند که ملانکه آسمان متعجب و خداوند نیز شگفت‌دهه شدند.

میرباقری سخنران حرم حضرت معصومه (س) یادآور شد: خداوند در قرآن مکرر به انبیاء الهی توصیه می‌کند باید در طرح خداوند صبر و استقامت داشته باشید تا امت‌ها از وادی‌های سخت به سلامت و عافیت عبور کنند.

مشکات

مقام شهید در دیدگاه قرآن:

زندگی زیر سایه خدا

شده باشند وجود دارد، عنوان کرد: اجمله‌آن عبارت است از زنده بودن، رزق، آموزشش گناهان، ضایع نشدن عمل، مسرت و خوشحالی و وارد شدن در رحمت الهی و رستگاری شهید است.

این کارشناس مباحث مذهبی و اعتقادی با بیان اینکه قرآن کریم درباره شهید و شهیدان می‌فرماید: «وَ لَا تُحْسِبَنَّ الَّذِینَ قُتِلُوا فِی سَبِیلِ اللّٰهِ اَمْواتًا بَلْ اَحْیَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ یُرْزُقُونَ» هرگز کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده مپندار، بلکه زنده‌اند که نزد پروردگارشان

یکی از افرادی که در مسیر مکه به کربلا امام حسین (علیه‌السلام) را ملاقات نمود، دیدارش را چنین گزارش کرده است: خیمه‌هایی دیدم که در پایان برپا شده بود. پرسیدم صاحب این خیمه هاکیست؟ گفتند: این خیمه‌ها از آن حسین (علیه‌السلام) است. نذرش زمانی، حوادث پیش از رسیدن کاروان و اشک بر گونه‌ها و محاسنش سرازیر بود؛ فاذا شیخ یقراء القرآن، قال: و الدموع تسيل علی خديه و لحيته. گفتم: ای فرزند رسول خدا، پدرو مادرم فدایت! چه شد که قرآن می‌خواند دیار که کسی در آن نیست، اقامت گزیدید؟ گفت: این، نامه‌هایی است که کوفیان به من نگاشتند و من آنان را رجز کشنده خویش نمی

[∗] حضور نمادین قرآن و امام حسین (علیه‌السلام)

همان‌گونه که پیشتر یاد شد، در متون گزارش شده از حماسه عاشورا، موارد فراوانی از حضور نمادین قرآن و امام حسین (علیه‌السلام) دیده می‌شود. این گزارش‌ها به لحاظ زمانی، حوادث پیش از رسیدن کاروان حسینی به کربلا، و بعد از آن دربرمی‌گیرد. به همین جهت و نیز ضرورت نظام‌مند نمودن موارد گزارش شده، مطالب بخش نخست در دو قسمت ارائه می‌گردد.

[∗] حضور نمادین قرآن و امام حسین (علیه‌السلام) پیش از رسیدن به کربلا
[∗] قرائت قرآن

توصیه مهم وجود دارد، در قسمت نخست برخی به این افراد خرده می‌گرفتند، قرآن در جواب آن‌ها گفت گمان نکنید که آن‌ها مرده‌اند این افراد زنده هستند و به سه قید «أَحْیَاءٌ، عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ یُرْزُقُونَ» تأکید می‌کند.

این کارشناس مباحث مذهبی و اعتقادی با بیان اینکه دو قید «أَحْیَاءٌ وَ یُرْزُقُونَ» در بین تمام افراد جامعه ازجمله شهید، کافر، مسلمان، جهنمی و بهشتی مشترک است، عنوان کرد: هر فردی زمانی که فوت می‌کند در دنیای دیگر حیات مجدد خواهد داشت و چه‌بسا حیات آن دنیا طولانی‌تر از این دنیا باشد و بدون شک هر فردی نزد خدا بنا بر عمل خودش روزی دریافت می‌کند. حجت‌الاسلام محمدی بیان کرد: «عند ربهم» خاص شهدا و مقام شهید است، هیچ فردی قادر نیست از حیات عندالهی بهره‌مند شود جز شهید. وی با بیان اینکه در سوره مبارک فجر هم از مقام «عند ربهم» تحت عنوان «جنت» یاد شده اذعان کرد: در این سوره از شهیدان می‌خواهند که به بهشت خداوند داخل شوند.

وی در خصوص مقام شهادت شهیدان گفت: رسول خدا (ص) فرمود: «شفیع الشهید نبی سبعین من اهل». «شهید ۷۰ نفر از بستگان خود را شفاعت می‌کند.» (کترالعمال، ج ۴، ص ۴–۱) این کارشناس مسائل مذهبی گفت: در این حدیث و احادیث دیگری که در مورد شهادت و مقام شهید آمده، همه درجه بلند و مقام عظیم شهید را نشان می‌دهد که بهترین نیکی است و شهید را به عنوان شاهد جامعه معرفی می‌کند، که رضایت خداوند را شهید با کارش جلب می‌کند، حتی تا جایی که سرپرستی خانواده شهید را خداوند خود به عهده می‌گیرد.

حجت‌الاسلام محمدی یادآور شد: بلندترین مقام در آخرت شفاعت است که این مقام از آن

بینیم! پس از دست یازیدن به قتل من است که پاس مقدسات الهی و حرمت‌های آن شکسته می‌شود.

امام حسین (علیه‌السلام) در برخی نامه‌ها بر جایگاه والا و نقش اساسی قرآن در حاکمیت جامعه اسلامی اشاره کرده، و فردی را شایسته امامت دانسته‌اند که اساس حکومت و مدیریتش بر معارف و آموزه‌های بلند قرآنی، استوار باشد.

ایشان در پاسخ نامه کوفیان نگاشتند: تمام آنچه را در نامه‌هایتان بیان کردید، دریافتم. سخن بزرگانتان این بود که ما، امام و رهبري نداریم، تو به سوی ما بیا تا خدا به وسیله تو ما را به شیوه درست و در مسیر

- پنجشنبه ۱۳ مرداد ۱۴۰۱**
- سال دوازدهم- شماره ۲۳۶۲**

پیغمبران، بزرگان و امامان بوده و در این کار نیز شهدا با آنان برابری می‌کنند، یعنی می‌توانند شفاعت ۷۰ نفر را بکنند.

وی ضمن اشاره به روایت و حدیث دیگر، اذعان کرد: امام رضا (ع) از امیرالمؤمنین نقل می‌کند که جوانی در هنگام سخنرانی از امام سؤال کرد که فضیلت جنگجویان خدا را برای من تشریح کن. امام علی (ع) از رسول خدا حدیث مفصلی را نقل می‌کند از لحظه‌ای که جهادگر به میدان جنگ می‌رود تا لحظه شهادت که در اینجا قسمتی از آن را ذکر می‌کنیم: «هنگامی که جهت نبرد پا به میدان می‌نهد و نیزه‌ها و تیرها رد و بدل و جنگ تن‌به‌تن شروع می‌شود، فرشتگان با پر و بال اطراف آنان را می‌گیرند و از خدا می‌خواهند که او در میدان ثابت‌قدم باشد. در این هنگام منادی فریاد می‌زند: (بهشت زیر سایه شمشیرهاست.) در این هنگام ضربات دشمن بر پیکره شهید ساده‌تر و گوارتر از نوشیدن آب خنک در روز گرم تابستان است. هنگامی که شهید هنوز به زمین نرسیده، حوریان بهشتی به استقبال او می‌شتابند و نعمات بزرگ معنوی و مادی که خدا جهت وی فراهم ساخته است، برای وی شرح می‌دهند و هنگامی که به روی زمین قرار می‌گیرد، زمین می‌گوید: «آفرین بر روح پاکیزه‌ای که از بدن پاکیزه عروج می‌کند. بشارت باد بر تو. چیزی که نه چشمی آن را دیده و نه گوشی آن را شنیده و نه آن قلبی خطور کرده است، مخصوص توست و انتظار تو را می‌کشد.»

این پژوهشگر مباحث اعتقادی با بیان اینکه در اوایل انقلاب و دوران دفاع مقدس بسیار به موضوعات شهید و شهادت پرداخته شد، عنوان کرد، اما به‌مرور زمان متأسفانه ارزش این موضوع در جامعه کم‌رنگ شد و لازم است که رسانه‌ها، محافل مذهبی و غیره به‌صورت جدی‌تر به مقام شهید و شهادت بپردازند.

هدایت، گرد آورد. به بیا تا جانم سوگند، امام نیست مگر آن کسی که به کتاب الهی عمل کند و بدان پایبند باشد؛ فلعمری ما الامام الا الحاکم بالکتاب. همچنین امام حسین (علیه‌السلام) در نامه ای به مردم و بزرگان شهر بصره، دعوتش در این نهضت را بر اساس کتاب الهی دانستند و چنین نگاشتند: اینک سفیری را به همراه پیام به سویتان می‌فرستم و شما را به کتاب پرشکوه خدا و راه رسم انسان ساز پیامبرش (صلی الله علیه و آله) فرا می‌خواند؛ و اعنا ادعوکم الی کتاب الله و سنه نبی (صلی الله علیه و آله). در این موارد امام آشکار ضرورت هماهنگی رفتار حاکم اسلامی با قرآن را یادآور شده‌اند.

منبرهای عاشورایی

پاداش حل مشکل یک مؤمن چیست؟

سپهرغرب، گروه مشکات: استاد حوزه علمیه با بیان روایتی به نقل از امام صادق (ع) گفت: اگر انسان مؤمنی مشکل یک مؤمن را حل کند و کار او را راه بیاندارد، خدا و رسولش از این کار شادمان می‌شوند.

حجت‌الاسلام مسعود عالی گفت: در اصول کافی آمده یک کشاورز اهوازی در مدینه خدمت امام صادق (ع) رسید و گفت که درآمد چندان‌ی ندارد ولی باید ۱۰ هزار درهم مالیات بپردازد در حالی که توان پرداخت چنین مالیاتی را ندارد. امام فرمود که چه کاری می‌تواند برای او انجام دهد و این کشاورز گفت حاکم اهواز از شیعیان شماسنت و نامه ای برای او بنویسید تا بررسی کنند چرا اینقدر مالیات تعیین شده است.

وی اضافه کرد: امام صادق (ع) نیز نامه‌ای برای فرماندار اهواز فرستاد و در آن نوشت برابر دینی‌ات را خوشحال کن ـ تا خدا تو را خوشحال کند. کشاورز اهوازی نامه امام را به حاکم اهواز داد و او نامه را به چشم خود گذاشت و پس از بررسی موضوع گفت مالیات امسال و سال آینده را من به جای تو می‌دهم. حاکم اهواز همچنین از اموال خود یک اسب و یک فرش به آن شخص داد و هر بار سؤال می‌کرد آیا راضی شدی؟

این استاد حوزه ادامه داد: سال بعد آن کشاورز خدمت امام صادق (ع) رسید و گزارش حاکم اهواز را داد. امام صادق (ع) با شنیدن سخنان کشاورز بسیار خوشحال شد ولی آن کشاورز عرض کرد این اموال را به من داده ولی شما چرا اینقدر خوشحال هستید؟ امام ششم فرمود قبل از این که تو خوشحال شوی خدا و رسولش شادمان شدند که یک مومنی کار مومنی دیگر را راه انداخته است.

حجت‌الاسلام عالی گفت: پیوند میان مؤمنان یک پیوند معمولی مانند پیوند سلول‌ها و اعضای بدن نیست بلکه یک پیوند واقعی است. چون همه اعضا در خدمت یک روح هستند. روح ولایت اهل بیت و ایمان به خدا در همه مؤمنان با کم و زیاد آن در همه هست و همین پیوند یک پیوند واقعی است. وی افزود: یکی از شیعیان به نام جابر جعفی به امام باقر (ع) عرض کرد گاهی بدون هیچ دلیلی دلش می‌گیرد و غمگین می‌شود. امام فرمود خدا مؤمنان را از طینت و گل بهشت خلق کرد و از نسیم روح خودش در آن گل دمید. به همین دلیل مؤمنان با یکدیگر برادر تنی هستند. هرگاه

^[1] پیغمبران، بزرگان و امامان بوده و در این کار نیز شهدا با آنان برابری می‌کنند، یعنی می‌توانند شفاعت ۷۰ نفر را بکنند

^[2] وی ضمن اشاره به روایت و حدیث دیگر، اذعان کرد: امام رضا (ع) از امیرالمؤمنین نقل می‌کند که جوانی در هنگام سخنرانی از امام سؤال کرد که فضیلت جنگجویان خدا را برای من تشریح کن

^[3] این کارشناس مسائل مذهبی گفت: در این حدیث و احادیث دیگری که در مورد شهادت و مقام شهید آمده، همه درجه بلند و مقام عظیم شهید را نشان می‌دهد که بهترین نیکی است و شهید را به عنوان شاهد جامعه معرفی می‌کند، که رضایت خداوند را شهید با کارش جلب می‌کند، حتی تا جایی که سرپرستی خانواده شهید را خداوند خود به عهده می‌گیرد